



РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 226-33-82
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

12.05.2016 № 07-883

На № _____ від _____

Голові Верховної Ради
України

Парубію А.В.

Щодо результатів аудиту

Шановний Андрію Володимировичу!

Рахункова палата провела аудит ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на функціонування всеукраїнських, державних, міжрегіональних центрів професійної реабілітації інвалідів і державних центрів соціальної реабілітації дітей-інвалідів (звіт затверджено рішенням Рахункової палати від 12.04.2016 № 7-2).

За останні три роки видатки за рахунок надходжень до Фонду соціального захисту інвалідів (далі – Фонд) на функціонування 9 діючих всеукраїнських, державних, міжрегіональних центрів професійної реабілітації інвалідів і державних центрів соціальної реабілітації дітей-інвалідів сфери управління Міністерства соціальної політики України (далі - реабілітаційні центри) збільшилися з **82,1 млн грн** до **112,2 млн грн**, незважаючи на зменшення чисельності одержувачів послуг з професійної і соціальної реабілітації у цих центрах з **3436 осіб** у 2013 році до **3267 осіб** у 2015 році.

За результатами аудиту Рахункова палата зробила висновок, що головним розпорядником коштів бюджетної програми за КПКВК 2507030 Міністерством соціальної політики України (далі – Мінсоцполітики) та її відповідальним виконавцем Фондом у **2015 році** не забезпечено на належному рівні організацію використання реабілітаційними центрами коштів спеціального фонду державного бюджету на їх функціонування. Із 118,2 млн грн, використаних реабілітаційними центрами, через неефективні управлінські рішення залучених до цього процесу учасників, відсутність належного контролю Мінсоцполітики як головного розпорядника бюджетних коштів, а також недоліки організаційного характеру **9,4 млн грн** використано з порушенням законодавства, **11,9 млн грн** - неефективно та **1,4 млн грн** асигнувань повернено до спеціального фонду державного бюджету як невикористані.

Соціальний ефект від спрямування коштів реабілітаційним центрам за цей період знизився, зокрема, зменшився контингент інвалідів, які проходили професійну реабілітацію, на **7,4 відс.**, на **16,4 відс.** менше отримано кваліфікаційних свідоцтв державного зразка і на **38,4 відс.** працевлаштовано, а навчання здійснювалося за професіями, що є неактуальними на ринку. Із **1073** інвалідів, які у 2015 році проходили професійну реабілітацію, **54,6 відс.** отримали кваліфікаційні свідоцтва і лише **кожний шостий** був працевлаштований. При цьому середньорічна завантаженість центрів професійної реабілітації коливалася від 50 відс. до 90 відс. (в окремі місяці становила лише на 20 відсотків).

Як наслідок, розрахункові середні витрати на професійну реабілітацію однієї особи за цей період зросли більш як **на третину** і становили **32,8 тис. грн**, а у Всеукраїнському центрі професійної реабілітації інвалідів (с. Лютіж) (далі – Всеукраїнський центр) – **на 40,1 відс.** і становили **59 тис. грн**, Буковинському міжрегіональному центрі професійної реабілітації інвалідів – **в 2,4 раза – 51,3 тис. грн**; на соціальну реабілітацію дітей-інвалідів – **на 5 відс. – 12,7 тис. грн**, а у Волинському центрі соціальної реабілітації дітей-інвалідів – **на 27,3 відс. – 16,1 тис. гривень**. Це зумовлено відсутністю залежності обсягів видатків на функціонування реабілітаційних центрів, які, по суті, є видатками на їх утримання, від чисельності осіб, які проходять в них професійну та соціальну реабілітацію, що не сприяє ефективному використанню бюджетних коштів та не мотивує центри до результативної діяльності.

Матеріально-технічна база центрів незадовільна, а наявні засоби та майно в ряді випадків використовуються неефективно. Приміщення і обладнання не відповідають встановленим вимогам для надання якісних реабілітаційних послуг, вискоєфективне реабілітаційне обладнання та транспортні засоби, придбані за бюджетні кошти, розрахунковою вартістю **11,8 млн грн** не використовуються від одного до 10 років.

На ефективність використання коштів та якість надання реабілітаційних послуг впливає і незадовільний стан нормативно-правової бази, що врегульовує питання використання коштів державного бюджету на функціонування реабілітаційних центрів, оскільки вона містить окремі неузгодженості та правові прогалини. Зокрема, Кабінетом Міністрів України не дотримано виконання вимоги частини шостої статті 20 Закону України від 21.03.91 № 875 «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» (далі – Закон № 875) щодо затвердження окремого порядку використання сум адміністративно-господарських санкцій та пені (далі – АГС) на функціонування реабілітаційних центрів, а Порядок використання суми адміністративно-господарських санкцій та пені за невиконання нормативу робочих місць для працевлаштування інвалідів, що надійшли до державного бюджету, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 31.01.2007 № 70 «Про реалізацію статей 19 і 20 Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» (далі – Порядок № 70), не визначає механізму і напрямів їх здійснення, що ускладнює обґрунтоване планування та ефективне використання бюджетних коштів на цю мету.

Віднесення до отримувачів реабілітаційних послуг, що надаються центрами соціальної реабілітації дітей-інвалідів відповідно до Типового

положення про центр соціальної реабілітації дітей-інвалідів, затвердженого наказом Мінсоцполітики від 15.08.2013 № 505 зі змінами, дітей віком до двох років, які мають ризик отримати інвалідність, не узгоджується з пунктом 3 Порядку надання інвалідам та дітям-інвалідам реабілітаційних послуг, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.01.2007 № 80, згідно з яким підставою для їх отримання є довідка медико-соціальної експертної комісії, лікувально-консультативної комісії про встановлення інвалідності та індивідуальна програма реабілітації.

На повноті та якості надання реабілітаційних послуг позначилися і недоліки в роботі органів, залучених до процесу організації використання коштів на функціонування реабілітаційних центрів. Зокрема, внесення постановою Кабінету Міністрів України від 15.04.2015 № 229 змін до Положення про Єдину державну електронну базу з питань освіти та затвердження наказом Міністерства освіти і науки України від 02.04.2015 № 387 Порядку замовлення, видачі та обліку документів про професійно-технічну освіту державного зразка призвело до закриття доступу до Єдиної державної електронної бази з питань освіти і припинення видачі з травня 2015 року документів про професійно-технічну освіту державного зразка установам, які не пройшли державної атестації, у тому числі необґрунтовано – центрам професійної реабілітації інвалідів, які відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 12.02.96 № 200 «Про ліцензування, атестацію та акредитацію навчальних закладів» не належать до професійно-технічних навчальних закладів, що підлягають атестації. Як наслідок, 127 випускників Вінницького міжрегіонального центру професійної реабілітації інвалідів «Поділля», Всеукраїнського центру всупереч пункту 7 Типового положення про центр професійної реабілітації інвалідів, затвердженого наказом Мінсоцполітики від 16.04.2015 № 379, не отримали свідоцтва державного зразка, що не сприятиме їх працевлаштуванню та свідчить про неефективне використання **2496,2 тис. грн** бюджетних коштів.

Передбачення фінансування Всеукраїнського центру «Віра, надія, любов» (бюджетна установа з комплексної реабілітації) згідно з абзацом другим розпорядження Кабінету Міністрів України від 11.07.2012 № 453-р за рахунок бюджетних призначень, затверджених Мінсоцполітики у Державному бюджеті України на відповідний рік відповідно до статті 20 Закону № 875, і Донбаського міжрегіонального центру професійної реабілітації інвалідів (статус міжрегіонального фактично не підтверджено) не узгоджується із нормами статті 87 Бюджетного кодексу України та підпункту 7 пункту 2 Порядку № 70 щодо спрямування бюджетних коштів на функціонування реабілітаційних центрів. У 2015 році на функціонування цих центрів використано **17 млн гривень**.

Розроблені Мінсоцполітики у 2015 році з метою врегулювання цих питань законопроекти на час аудиту перебувають у Верховній Раді України.

За результатами проведеного аудиту Рахункова палата рекомендувала Кабінету Міністрів України вжити заходів щодо:

- встановлення відповідно до частини шостої статті 20 Закону № 875 окремого порядку використання сум АГС на функціонування реабілітаційних центрів або доповнення норм Порядку № 70;

- встановлення уніфікованого підходу до реабілітаційних центрів у частині визначення умов оплати праці, розрахунку видатків на харчування;
- уточнення статусу установи комплексної реабілітації (центр «Віра, надія, любов») і визначення джерел її фінансування, що підпадають під ознаки фінансування установ такого типу;
- надання центрам професійної реабілітації, які здійснюють професійне навчання інвалідів, статусу професійно-технічного навчального закладу та визначення правомірності проведення атестації таких центрів (надати доручення вивчити це питання Мінсоцполітики спільно з Міністерством освіти та науки).

Надсилаємо в порядку інформування відповідно до статті 37 Закону України «Про Рахункову палату».

З повагою

Голова



Р.М. Магута